

SAVJET MLADIH GRADA PAGA

**PROGRAM RADA SAVJETA MLADIH
ZA 2018. GODINU**

Pag, lipanj 2018.

REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD PAG
GRADSKO VIJEĆE
SAVJET MLADIH
GRADA PAGA

Pag, 18. lipnja 2018.g.

Na temelju članka 16. stavka 1. Zakona o savjetima mladih (NN 41/14), članka 18. stavka 1. Odluke o osnivanju Savjeta mladih Grada Paga ("Službeni glasnik Grada Paga", broj 5/14) i članka 10. stavka 1. Poslovnika o radu Gradskog savjeta mladih Grada Paga, Savjet mladih Grada Paga je na svojoj 1. sjednici održanoj 18. lipnja 2018. godine donio

PROGRAM RADA GRADSKOG SAVJETA MLADIH GRADA PAGA ZA 2018. GODINU

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
2. POTICANJE ZAPOŠLJAVANJA MLADIH I EDUKACIJA O PODUZETNIŠTVU MLADIH.....	8
3. AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH U DRUŠTVU.....	9
4. SPORTSKO-REKREATIVNI PROGRAM.....	15
5. KULTURA I MLADI.....	17
6. ZAVRŠNE ODREDNICE.....	23

1. UVOD

Suvremene generacije mladih u Hrvatskoj, kao i u većini zemalja europskog okruženja, sazrijevaju u općim društvenim uvjetima koji se znatno razlikuju od onih u kojima su odrastale danas već starije generacije. Ta razlika ponajprije je uvjetovana višegodišnjom gospodarskom krizom koja je zahvatila i druga područja društvenoga života. Situaciju mladih u Hrvatskoj dodatno otežavaju okolnosti da odrastaju u tranzicijskom društvu s tek dva desetljeća iskustva izgradnje demokratskog društvenog i političkog poretka i tegobnim iskustvom rata na vlastitu teritoriju čije su materijalne, društvene i političke posljedice još prisutne. No, i bez takvih dramatičnih društvenih poremećaja razdoblje individualnog sazrijevanja uvijek je bremenito specifičnim teškoćama s kojima se suočavaju kako mladi koji se trebaju integrirati u određeno društvo, tako i društvo koje treba prepoznati i apsorbirati novine koje svaka nova generacija u većoj ili manjoj mjeri donosi. Ambivalentna društvena očekivanja od mladih – jer se, s jedne strane, zbog potrebe za društvenom stabilnošću mlade usmjerava da preuzmu namijenjene im društvene uloge i zadaće, a s druge strane, zbog potrebe za sve bržim društvenim transformacijama i razvojem od mladih se zahtijeva kreativni i inovativni doprinos – u proteklih šest-sedam desetljeća bila su plodno tlo za trajni rast društvenog i znanstvenog interesa za mlade sukladno stalno ubrzavanoj dinamici društvenih promjena. Tome su pridonijela i saznanja da mladi prolaze kroz više ili manje intenzivan proces socijalizacije zbog čega su potencijalno najizloženiji utjecajima različitih čimbenika socijalizacije, a njihovi stavovi i obrasci ponašanja, kao još nedovoljno formirani, podložniji promjenama. Stoga se upravo mlade može promatrati kao najosjetljiviji pokazatelj društvenih kretanja i promjena.

Univerzalno zajedničko obilježje mladih jest njihova životna dob. Suglasje je postignuto oko određivanja donje granice na 15 godina života, dok se gornja granica za pripadnost omladini sve rjeđe zaustavlja na 25. godini, a najčešće na 30. godini, pri čemu se uočava tendencija pomicanja granice mladosti do 35. godine života. Podizanje granice mladosti prema sve zrelijoj životnoj dobi je, između ostalog, uvjetovano produženjem prosječnog životnog vijeka stanovništva u većem dijelu suvremenog svijeta kao i duljim zadržavanjem sve većeg broja mladih u obrazovnom sustavu, odnosno produljenjem razdoblja u kojem se pripremaju za ulazak u svijet rada. Iz različitog dobnog definiranja mladih mogu proizaći teškoće metodološke i spoznajne naravi, no postoji i dodatni problem životne dobi kao privremenog obilježja. Naime, pojedincima je životna dob važan izvor osobnog identiteta,

ali istodobno i nepouzdan temelj za stvaranje kolektivnog (grupnog) identiteta. To znači da pojedinci prolaze kroz različita životna razdoblja sa sviješću da je pripadnost određenoj dobnoj skupini nužno prolazna što otežava razvoj grupnog identiteta i artikulaciju zajedničkih interesa, problema i potreba. Pritom treba imati na umu da se životna dob može promatrati i kao "zanemarena dimenzija nejednakosti" pri čemu je riječ o specifičnom tipu stratifikacije – najmoćnija je srednja dobna skupina, što znači da su mladi i stari u usporedbi sa sredovječnom populacijom općenito u lošijem položaju.

Upravo usporedba ukupnog društvenog statusa mladih s ukupnim statusom starijih ukazuje na marginalan društveni položaj mladih. Konkretnije rečeno, suvremene mlade obilježava usporeno preuzimanje trajnih društvenih uloga: od profesionalnih preko obiteljskih do javnih, odnosno preuzimanje odgovornosti u procesu društvenog odlučivanja. Takvo prisilno ili svojevoljno izabrano produžavanje mladenačkog statusa posljedično ograničava mogućnosti za iskazivanje postojećih inovativnih i kreativnih potencijala mladih te istodobno postaje pogodno tlo za pojavu i perzistiranje različitih problema mladih i s mladima. Otuda je mlade moguće u isto vrijeme promatrati i kao društveni resurs i kao društveni problem. Štoviše, u postojećim pristupima mladima mogu se prepoznati te dvije međusobno komplementarne tradicije.

Pristup mladima kao resursu podrazumijeva da se mlade promatra kao predstavnike poželjne budućnosti, nositelje dominantnih društvenih vrijednosti koje se prenose s generacije na generaciju, ali i potencijalni izvor inovacija. Mladi su otuda vitalno društveno bogatstvo zbog čega im se trebaju osigurati optimalni društveni razvojni uvjeti. U takvom se kontekstu mlade promatra istodobno i kao buduću društvenu snagu i kao važan društveni resurs sadašnjosti. Drugim riječima, društvena važnost mladih proizlazi iz njihovih potencijala koji trebaju biti aktivirani dok su mladi, bez odlaganja za buduća vremena. Osim toga, i stalno smanjivanje demografskog udjela mladih u populaciji razvijenih zemalja sugerira da mlade treba tretirati kao razmjerno rijedak resurs.

Drugi pristup polazi od mladih kao problema (odnosno, izvora problema i/ili skupine koja je u problemima), što znači da ih promatra kao populaciju u osjetljivom stadiju razvoja i prijemljivu za razne oblike devijantnog ponašanja, a koja još nije zadovoljavajuće integrirana u dano društvo i koju to isto društvo treba štititi. S takvim gledištem često je povezana negativna javna slika o mladima i nepovjerenje društva spram mlade generacije. Posljedice se ogledaju u marginaliziranom društvenom statusu mladih i paternalističkom odnosu društva prema njima. Danas egzistiraju oba pristupa, a koji će u određenom trenutku prevladati ovisi

manje o mladima, a više o dinamici društvenih zbivanja i promjena. Ipak, neovisno o tome koji pristup prevladava, zajednički cilj svih suvremenih društava jest adekvatna društvena integracija mladih za što treba osigurati odgovarajuće društvene uvjete.

Nadalje, mladi se pokazuju kao vrlo ranjiv segment populacije, i to iz više razloga, a promjene koje se zbivaju u suvremenom svijetu, gotovo uvijek i svuda, prije i više od drugih pogađaju upravo njih. Osnovni razlog tomu je to što se većina mladih nalazi na razdjelnici između zaštićenog svijeta djetinjstva i kompeticijskog svijeta odraslih, koji od njih očekuje adekvatnu socijalnu integraciju kroz preuzimanje trajnih društvenih uloga. Međutim, ta integracija – danas, kao i u drugoj polovici 20. stoljeća – složen je proces, u kojem se mladi često distanciraju od društva kojeg, zbog svoje ranjivosti i specifičnog životnog iskustva, doživljavaju nedovoljno prijateljskim. Sve dulje trajanje institucionaliziranoga obrazovanja, neizvjesne mogućnosti zapošljavanja (naročito na sigurnim i dobro plaćenim poslovima), otežano socioekonomsko osamostaljivanje, odlaganje zasnivanja vlastite obitelji i otežano uključivanje u procese društvenog (političkog) odlučivanja značajke su fenomena nazvanog produženom mladošću. Takva produžena mladost logično rezultira usporenom društvenom integracijom i zadržava mlade u zavisnom položaju spram društva, odnosno starijih.

Rizici kojima su mladi izloženi u suvremenom društvu dodatno se proširuju i produbljuju u tranzicijskim društvima – i u usporedbi s ranijim generacijama mladih u tim društvima i u usporedbi s mladima iz razvijenih zemalja. Odrastanje u takvom jedinstvenom sociopovijesnom razdoblju obilježeno je dvostrukom tranzicijom: prvo, mladi prolaze kroz univerzalno prijelazno razdoblje iz mladosti u odraslost i drugo, taj se proces odvija u društvu koje je i samo u procesu društvene transformacije. Socijalizacija mladih se otuda događa u uvjetima kada su institucije, procesi i društvene norme koje su usmjeravale prelazak u svijet odraslih nestali, ili se i sami temeljito preobražavaju. Iako se smatralo da su upravo mladi “prirodni dobitnici tranzicije” jer su prijemljiviji i bolje osposobljeni za prihvaćanje promjena koje donosi društvena transformacija, dosadašnji analitički uvidi pokazali su kako su mladi u tranzicijskim društvima zasad više izloženi novim i povećanim rizicima nego što su im se otvorile nove i bolje perspektive. Tako se pokazalo da se širi siromaštvo i produbljuju socijalne razlike, a smanjuje se državna i društvena potpora za socijalnu integraciju i promociju; zaoštava se konkurencija na tržištu rada, uz trajno visoke stope nezaposlenosti mladih; raste socijalna nesigurnost, u što je uključen i porast stope kriminala i raznih oblika devijantnog ponašanja; zdravstvena zaštita postaje manje dostupna, iako raste izloženost raznim oblicima rizičnog ponašanja; povećava se kompeticija i pritisak za stjecanjem što viših

razina obrazovanja, uz istodobno smanjivanje obrazovnih šansi mladih iz socijalno depriviranih slojeva; devalvirane su nekadašnje društvene vrijednosti, zbog čega na važnosti gubi međugeneracijska transmisija, dok se nove vrijednosti usporeno usvajaju, zbog čega su mladi prepušteni individualnoj potrazi za identitetom i integritetom te snalaženju u izboru životnih ciljeva.

Cilj ovog programa je unaprjeđenje aktivnosti tijela državne uprave i javnih ustanova koje, svojim djelokrugom i nadležnostima, pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvalitete njihova života sa svrhom njihove optimalne društvene integracije.

Aktualni saziv Savjeta mladih dijeli svoj rad na 4 ključna područja djelovanja:

- Poticanje zapošljavanja mladih i edukacija o poduzetništvu mladih
- Aktivno sudjelovanje mladih u društvu i politička participacija
- Sportsko-rekreativni program
- Mladi i kultura.

Dokument pred vama sadrži navedenih četiri prioritetnih područja s 9 mjera i 15 zadataka, za čiju provedbu je zaduženo 6 tijela gradske i državne uprave. Predloženim mjerama i zadacima unutar svakog područja prethodi analitički okvir kao ishodište za njihovo koncipiranje.

Važno je naglasiti kako ovim dokumentom donosimo značajne iskorake u odnosu na prethodne, kako u sadržajnom, tako i u procesnom dijelu njegove izrade.

S obzirom na naznačeno kvalitativno unaprjeđenje procesa izrade samog dokumenta, kao i na višestruku participaciju mladih tijekom njegove izrade, vjerujemo da će provedba programa rada Savjeta biti kvalitetna i potpuna te da ćemo, na kraju, njime ostvariti cilj koji smo si zadali.

2. POTICANJE ZAPOŠLJAVANJA MLADIH I EDUKACIJA O PODUZETNIŠTVU MLADIH

Mladost je formativno razdoblje, a na koji će se način mlada osoba formirati i koliko će biti uspješna u životu u svojim temeljima osim o osobnim predispozicijama i sociopolitičkim te ekonomskim uvjetima šireg društvenog okruženja ovisi i o uključenosti mladih u tržište rada. Sudjelovanje mladih u društvenim, ekonomskim, i političkim procesima važan je faktor društvene stabilnosti u smislu reprodukcije socijalnih struktura, procesa i veza u društvu. Ostvarivanje samostalnosti značajna je stavka za mlade osobe, a ona ovisi o sredstvima s kojima mladi raspolažu, prije svega o materijalnim sredstvima do kojih mladi mogu doći uključivanjem u tržište rada. Uključivanje mladih u tržište rada omogućava njihovo uspješno sazrijevanje te pomaže stvaranju kompetentnih građana koji će biti poveznica u prenošenju vrijednosti i na buduće generacije te smanjuje rizik od siromaštva. Nezaposlenost općenito, pa tako i nezaposlenost mladih može imati značajne negativne posljedice ne samo za pojedinca već i za cijelo društvo zbog neiskorištenosti resursa (znanja i vještina) koje mlade osobe posjeduju.

Do kraja tekuće godine na koju se odnosi ovaj Program rada Savjeta mladih planirane su radionice i edukativna predavanja na temu poticanja zapošljavanja mladih u Gradu te edukativni programi o financijskoj pismenosti i poticanju razvoja malog i srednjeg poduzetništva kod mlade populacije ljudi na području Grada Paga. Svi planirani projekti provest će se u skladu sa europskom praksom i suvremenim svjetskim trendovima u kojima se potiče samozapošljavanje i pokušava u što većoj mjeri istaknuti pojedinca i njegovu kreativnost u poslovanju. Smatramo da Grad ima obvezu zadržati mlade ljude stvaranjem svih potrebnih preduvjeta za rast poduzetništva među mladima u Gradu. Planirana predavanja biti će informativnog karaktera, te će kao takva biti temelj daljnjeg napretka. Planirana su dva predavanja na ovu temu; prva u vezi povećanja financijske pismenosti, a druga vezano uz usmjeravanje mladih na potencijale koje mjesto i vrijeme u koje žive donosi i općenito ukazivanje na mogućnosti koja su na raspolaganju mladoj osobi koja živi i djeluje u Pagu. Također, na temelju detaljne analize tržišta rada i potrebe mladih na području Grada, predat ćemo nadležnim institucijama u Gradu prijedlog rješenja problema mladih.

3. AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH U DRUŠTVU

Osnova ciljeva i mjera područja „Aktivno sudjelovanje mladih u društvu“ jest koncept aktivnog građanstva, odnosno aktivnog građanina. Taj koncept, pak, počiva na stavu da „biti građanin“ nije samo status (pravni status na temelju kojeg posjedujemo određena prava i zahtijevamo od državnih i društvenih institucija da nam osiguraju ostvarenje tih prava), nego i uloga (kontinuirano sudjelovanje u životu zajednice te u njenom osmišljavanju i kreiranju).

U tom smislu, pojam „aktivni mladi“ (ili „biti aktivna mlada osoba“, „biti aktivan građanin mlade dobi“), s jedne strane, podrazumijeva „vježbanje“ mladih za preuzimanje i prakticiranje uloge aktivnog građanina u različitim segmentima društvenog života, kroz različite institucionalne i izvaninstitucionalne projekte i aktivnosti, dok s druge strane podrazumijeva mogućnost da projekti i aktivnosti koje mladi koncipiraju i provode konkretno pridonose podizanju opće razine kritičkog mišljenja i javne rasprave u društvu, promjeni društvene klime i rješavanju pojedinih društvenih problema.

U razvijanju mladih kao aktivnih građana u društvu, koji tom društvu pridonose, mijenjaju ga, su-oblikuju i propituju, značajnu ulogu igraju i organizacije civilnog društva koje mladim ljudima često služe kao ulaz u takve društvene uloge aktivnih građana i koje ih potom afirmiraju i njeguju. Civilno društvo, kao nezaobilazan akter u održavanju i razvoju demokracije, ima zadaću, zajedno s donositeljima odluka, kreatorima javnih politika i društvenih agendi, budno motriti kako se te odluke, politike i agende donose i provode, a osobito imaju zadaću sudjelovati u stvaranju novih naraštaja koji će te zadaće preuzimati. U tom smislu, civilno je društvo jedno od najznačajnijih "proizvođača" aktivnih građana.

Umjesto da se mlade smatra „problemom“ koji treba nekako riješiti, treba rješavati načelne i konkretne probleme s kojima se mladi suočavaju i koje oni sami prepoznaju kao probleme. A umjesto da se na mlade gleda kao na „resurs društva“ treba ih tretirati kao aktivne sudionike društvenog i političkog života već sada i ovdje.

Kao jedan od ključnih problema u ovome području, uočen je manjak sustavnog ulaganja u infrastrukturu za rad i djelovanje mladih. Pasivnost mladih u društvenom i političkom pogledu u velikoj je mjeri rezultat nepoticajnog okruženja i nepostojanja materijalnih uvjeta za

osmišljavanje i provedbu aktivnosti koje bi bile usmjerene na informiranje, obrazovanje, osvještavanje i organiziranje mladih.

Tendencijama koje pridonose pasivizaciji mladih („virtualizacija“ druženja; provođenje slobodnog vremena u komercijalnim prostorima; okupiranost sadržajima koji ne zahtijevaju nikakav intelektualni i fizički angažman; „odlijepljenost“ od društvenog i političkog života u lokalnoj zajednici i na nacionalnoj razini; itd.) treba se pokušati suprotstaviti razvijanjem poticajnog okruženja za rad i djelovanje mladih, ponajprije kroz udruge mladih i za mlade, ali i kroz neformalne inicijative mladih.

Jednu od ključnih uloga pritom imaju klubovi i centri za mlade. Oni mogu biti inkubatori ideja i inicijativa jer tamo se, ako postoje materijalni uvjeti, mogu organizirati i provoditi različite aktivnosti: kulturne, medijske, sportske, socijalno-volonterske, društveno-političke i dr. Koncept klubova i centara za mlade – kao autonomnih prostora koje vode mladi za mlade – valja gledati kao sjeme aktivnog građanstva. Takvi prostori su, općenito gledajući, prilika za samoorganiziranje mladih, izgradnju vlastitih punktova, mreža i struktura, a konkretnije, oni su garancija da će se, uz odgovarajuću potporu, koncipirati i prakticirati različiti programi i projekti mladih i za mlade, usmjereni na njihovo socijalno aktiviranje.

Također, valja spomenuti kako značajnu ulogu nose i informativni centri za mlade. Lokalni informativni centri za mlade usmjereni su na manja lokalna područja i u svom radu vezani su za regionalne informativne centre za mlade (Informativni centri za razvoj sustava informiranja i savjetovanja mladih) koji im pružaju podršku u svakodnevnom radu te daju smjernice za budući razvoj i širenje.

Stoga, u ovom aspektu, uloga gradskih institucija ne bi bila da definiraju sadržaj aktivnosti mladih i da usmjeravaju te procese, nego da osiguraju materijalne preduvjete za slobodan, kreativan i socijalno angažiran rad mladih, odnosno da osiguraju podlogu i okvir za samoorganizirane djelatnosti mladih.

Pod tim vidom treba promatrati predložene mjere: dodjela prostora na korištenje udrugama mladih i za mlade; osiguravanje programske potpore udrugama koje pružaju usluge klubova i centara za mlade; osiguravanje programskih i projektnih podrški udrugama mladih i za mlade; osiguravanje institucionalnih podrški udrugama mladih i za mlade.

Ovaj program za mlade predstavlja iskorak u osiguravanju održivosti udruga mladih i za mlade time što je prepoznata potreba da se osigura nekoliko različitih tipova podrški, a koje su usklađene s time koje i kakve usluge pružaju udruge mladih i za mlade te koje i kakve djelatnosti obavljaju. Specifičnost sektora mladih, odnosno udruga mladih i za mlade leži, između ostaloga, i u obilježenošću visokom fluktuacijom ljudi koji provode programe i projekte te koji vode i upravljaju udrugama mladih i mlade. Također, te udruge služe za razvijanje i unapređenje kvalitete života i rada kako korisnika udruga tako i osoba koje te programe i razvijaju. Sukladno navedenome, ovaj program za mlade prepoznaje i afirmira: a) potrebitost različitih vrsti podrške udrugama mladih i za mlade s ciljem osiguravanja njihove stabilnosti i razvoja te b) nužnost kvalitetnog provođenja, nadzora i evaluacije korištenja svih uvedenih različitih vrsti podrške.

Budući da navedeno predstavlja novi razvojni moment u sektoru mladih, potrebno je analizirati jesu li kapaciteti postojeće gradske uprave i suradnih tijela dostatni za kvalitetno provođenje različitih vrsti podrške koji su ovdje uvedeni te postoji li mogućnost da se ovaj razvojni moment komplementarno nadopuni osnivanjem Zaklade za mlade koja bi osigurala daljnju stabilizaciju i razvoj sektora mladih.

Aktivno sudjelovanje mladih u društvu i politička participacija pitanje je koje treba razmatrati u skladu s načelima supsidijarnosti, odnosno stavljajući naglasak na aktiviranje mladih na lokalnoj razini, u neposrednoj društvenoj zajednici, gdje se prvenstveno prepoznaju problemi mladih i gdje se ti problemi lakše mogu rješavati, što implicira i da bi mladi bili zainteresiraniji za socijalno-političku participaciju.

Međutim, društveno i političko djelovanje mladih ne može se reducirati samo na djelovanje u okviru političkih stranaka i državnih institucija (vijeća, savjeti itd.), pa čak niti na djelovanje samo u okviru udruga (za mlade i općenito), nego treba uzeti u obzir i neformalne grupe i inicijative, posvećene konkretnim lokalnim problemima.

Nadalje, kulturne aktivnosti mladih i kulturni sadržaji koji su namijenjeni mladima tijesno su povezani s onim što je razmatrano pod imenom „Aktivni mladi“ jer, kulturna dimenzija u užem smislu, kao prostor razvijanja kreativnosti, pridonosi stvaranju političke kulture i

poticajnog društvenog okruženja čak i kada kulturne i umjetničke djelatnosti nemaju neposredno vidljivog „društvenog utjecaja“.

Naposljetku, mediji i medijski sadržaji koji su namijenjeni mladima i koje mladi sami stvaraju važan su preduvjet „aktiviranja mladih“. Posebno treba naglasiti medijsko djelovanje koje osmišljavaju i provode mladi, a u tom smislu treba na različite načine poticati kako otvaranje prostora za mlade u postojećim javnim medijima, tako i njihovo samoorganizirano i kreativno stvaranje vlastitih medija, elektroničkih (radio, televizija, Internet) i tiskanih (novine, časopisi, newsletteri, itd.).

Unatoč razvoju komunikacijskih tehnologija, zbog svojevrsne medijske izoliranosti, mladi generalno nisu dovoljno povezani, nemaju potpun pregled mogućnosti i djelovanja mladih niti u vlastitom gradu, ne poznaju probleme i primjere dobre prakse u drugim sredinama te su spoznajno i kritički o problematici mladih ograničeni na relativno uzak krug svojih prijatelja i poznanika. Razvoj medija usmjerenih prema mladima doprinosi smanjenju tog negativnog trenda te posljedično boljoj informiranosti mladih o mladima, a time potencijalno i boljoj povezanosti mladih iz različitih socijalnih i geografskih kategorija. Sukladno tome, zadaća našeg programa za mlade jest i pružiti odgovarajući okvir podrške razvoju informativnih centara za mlade. Također, Savjet mladih će organizirati tribinu za mlade „Slušaj me“ na području Grada Paga na kojoj će mladi moći raspraviti o aktualnim problemima koje su pogodile mladu populaciju te predložiti i obrazložiti rješenja na istu problematiku.

MJERA 2.1.	Unapređenje rada s mladima suradnjom organizacija civilnog društva i donositelja odluka
NOSITELJI	Grad Pag
SURADNICI U PROVEDBI	Zadarska županija, nadležna ministarstva
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018. i kontinuirano	1. Financiranjem programa jačati kapacitete udruga mladih i za mlade koje promiču dobrobit mladih
2018. i kontinuirano	2. Jačati kapacitete djelatnika gradske uprave sudjelovanjem u neformalnim obrazovnim programima o radu s mladima
2018.	3. Izraditi analizu mogućnosti profesionalizacije rada s mladima
INDIKATORI PROVEDBE	<u>Indikatori ishoda:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljen sustav financiranja kojim se osigurava stabilniji i kontinuiran rad organizacija civilnog društva u pružanju neformalnog obrazovanja mladima

	<u>Indikatori rezultata:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Godišnje objavljen barem jedan natječaj za financiranje programa neformalnog obrazovanja udruga mladih i za mlade • Izrađena analiza o mogućnostima profesionalizacije rada s mladima
--	---

MJERA 2.2.	Analiza potreba i mogućnosti osnivanja Zaklade za mlade
NOSITELJ	Grad Pag
SURADNICI U PROVEDBI	Savjet mladih, udruge mladih i za mlade
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018.	1. Analizirati potrebe i mogućnosti osnivanja Zaklade za mlade
2018.	2. Na temelju analize izraditi preporuke o potrebi osnivanja Zaklade za mlade
INDIKATORI PROVEDBE	<u>Indikatori ishoda:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Preporuke usmjerene unapređenju sustava financiranja udruga mladih i za mlade • Institucionalni okvir dodjele financijskih podrški udrugama mladih i za mlade je unaprijeđen <u>Indikatori rezultata:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Metodologija analize potreba i mogućnosti osnivanja Zaklade za mlade pripremljena je i raspravljena na sjednici Savjeta mladih Grada Paga u suradnji sa nadležnim tijelima gradske uprave • Izrađeni su analiza i preporuke o potrebi osnivanja Zaklade za mlade • Analiza s preporukama raspravljena je na sjednici Savjeta za mlade i Savjeta za razvoj civilnog društva

MJERA 2.3.	Osiguravanje programskih potpora udrugama koje pružaju usluge centara za mlade
NOSITELJ	Grad Pag
SURADNICI U PROVEDBI	Savjet mladih, Zadarska županija, udruge mladih i za mlade
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018.	1. Izraditi kriterije za djelovanje centara za mlade
2020.	2. Provesti natječaj za programske potpore udrugama koje pružaju usluge centra za mlade
2020. i kontinuirano	3. Redovito evaluirati financirane programe na godišnjoj osnovi i na kraju trogodišnjeg razdoblja
2020. i kontinuirano	4. Izraditi godišnje izvještaje o teritorijalnoj raspodjeli dodijeljenih potpora

MJERA 2.4.	Podržavanje projekata udruga koji uključuju mlade volontere te udruga mladih i za mlade koje potiču samoorganizaciju mladih kroz volontiranje
NOSITELJ	Savjet mladih
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018. i kontinuirano	1. Na godišnjoj osnovi provesti natječaj s ciljem podržavanja projekata koji uključuju mlade volontere i potiču samoorganiziranje mladih kroz volontiranje
INDIKATORI PROVEDBE	<p><u>Indikatori ishoda:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj volonterskih projekata za mlade kontinuirano raste na godišnjoj osnovi • Broj mladih volontera kontinuirano raste na godišnjoj osnovi <p><u>Indikatori rezultata:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provedeni natječaji za projekte udruga koji uključuju mlade volontere te udruga mladih i za mlade koje potiču samoorganizaciju mladih kroz volontiranje • Broj prijavljenih projekata i odobrenih financijskih potpora kontinuirano raste na godišnjoj osnovi

4. SPORTSKO REKREATIVNI PROGRAM

Poznato je da je bavljenje sportom ili bilo kojim drugim oblikom fizičke aktivnosti korisno i poželjno, kako za odrasle osobe, tako i za djecu. Vježbanje čuva i unapređuje zdravlje, utječe na tjelesni razvoj, razvoj osobina i vještina kod djeteta te na usvajanje motoričkih znanja i dostignuća. Istraživanja su pokazala pozitivne učinke i na psihološku dobrobit djeteta. Tako su, primjerice, djeca i tinejdžeri koji su tjelesno aktivni manje depresivni

Djeca koja se bave sportom razvijaju samostalnost, lakše sklapaju prijateljstva i poboljšavaju sposobnost koncentracije. Nadalje, sportom mogu zadovoljiti niz različitih potreba: potrebu za kretanjem, za druženjem, potrebu za sigurnošću i redom, potrebu za samoostvarenjem, potrebu za pripadanjem i sl. Također, ako se dijete identificira sa sportom kojim se bavi i koji voli, tada je manja vjerojatnost da će raditi stvari koje nisu u skladu s tom ulogom; a poznato je kako sport promiče zdrav stil života, potiče timski duh, razvija disciplinu i potiče stvaranje radnih navika.

O važnosti sporta u životu govore mnogi hrvatski sportski velikani napominjući kako je bavljenje sportom vrlo važan faktor uspješnog psihofizičkog odrastanja i kako je vrlo dobro sportom se početi baviti od malena.

Savjet mladih Grada Paga planira kroz svoje trogodišnje djelovanje osnovati i pokrenuti gradski pa naposljetku i otočni sportski turnir kroz tematizirani sportski mjesec. S obzirom da se radi o velikom projektu u kojem bi trebale sudjelovati sve četiri administrativne jedinice otoka Paga, za 2018. godinu planiramo pokrenuti ljetni sportski turnir koji će sadržavati boćarski turnir i natjecanje u plivanju kao preteća spomenutom otočnom sportskom turniru koji će obuhvaćati gotovo sve sportove, kako autohtone tako i olimpijske. Također, planiramo sudjelovati u organizaciji postojećih sportskih turnira na području Grada Paga i biti aktivni sudionici i suorganizatori svih sportskih ideja i pokreta u organizaciji grupe mladih i udruga mladih i za mlade na području Grada Paga. Smatramo kako Grad nedovoljno potiče aktiviranje novih sportskih udruga i klubova te da do 2021. godine izdvajanje proračunskih rashoda u tom smislu moraju biti uvećani za minimalno 30%. Grad kao institucija je dužna stvoriti sve potrebne preduvjete kako bi neka sportska udruga ili klub normalno funkcionirali i imali sve potrebne uvjete za rad. U užem smislu usmjeravamo na povećanje sigurnosti gradskih sportskih igrališta i povećanje sigurnosti dječjih parkića. Sigurnosni uvjeti su minimalni uvjeti koje Grad mora udovoljiti. Smatramo da centralizacija sredstava iz

proračuna za sportske organizacije nije ispravna politika i da se kao takva mora mijenjati. Savjet mladih Grada Paga se obvezuje organizirati predavanja na temu poticanja sportskih organizacija i uključivanja novih generacija u društvo kroz sport te radionicu na temu „Sport = zdravlje = radost“.

5. KULTURA I MLADI

Kultura značajno doprinosi formiranju identiteta i osjećaju pripadnosti pojedinaca u zajednici. Također, ona utječe na stvaranje novog simboličkog polja i doprinosi konstrukciji društvenih vrijednosti. Simboličke, kulturne i društvene vrijednosti temeljene na načelima otvorenosti, raznolikosti, solidarnosti, socijalnoj koheziji i suradnji ključno su mjerilo i pretpostavka razvoja odgovornog, uključivog, tolerantnog i ravnopravnog društva. Kultura tako može igrati važnu ulogu i u formiranju stavova i vrijednosti mladih osoba, i može imati bitne pozitivne učinke na socijalizaciju, osobnu formaciju i društvenu afirmaciju mladih. Pritom kultura nije samo važan aspekt provođenja slobodnog vremena mladih, odnosno mladi ne samo da mogu biti korisnici kulturnih događanja i konzumenti kulturnih proizvoda, već često mladi djeluju (pro)aktivno, kroz različite oblike samoorganiziranja u području umjetnosti i kulture. Koristeći dostupne resurse, mladi djeluju kao samostalni akteri u proizvodnji kulturnih sadržaja od interesa za opće i javno dobro, a koji su dostupni drugim mladima i otvoreni za javnost. S obzirom da mladi predstavljaju heterogenu skupinu i da su njihove potrebe različite, kada je riječ o kulturi i mladima potrebno je, kao i u svim drugim područjima, razmotriti nekoliko različitih aspekata, od obrazovanja, preko različitih oblika pristupa kulturnom životu do provođenja istraživanja u ovom polju.

Svjedoci smo sve većih promjena u formalnom sustavu obrazovanja, a posljednjih godina možemo pratiti i promjene u sustavu općeg obrazovanja u osnovnim i srednjim školama, koje se između ostaloga odnose na smanjenje broja nastavnih sati likovne i glazbene kulture. Također je zamjetan trend sve manjeg broja dodatnih aktivnosti u području umjetnosti i kulture dostupnih učenicima izvan obaveznih nastavnih aktivnosti. Pritom su oblici posebnog umjetničkog obrazovanja poput glazbenog, likovnog i plesnog obrazovanja prvenstveno usmjereni darovitim učenicima s izraženim sklonostima, čime se zanemaruje važnost obrazovanja u kulturi i umjetnosti opće populacije mladih. Osim toga posljednjih je godina, zbog rastućeg siromaštva u Hrvatskoj i visokih troškova posebnog umjetničkog obrazovanja, dostupnost posebnog umjetničkog obrazovanja sve manja i mladima s izraženim talentima. Istovremeno u sustavu srednjeg i visokog obrazovanja izostaju sadržaji iz područja suvremenih kritičkih umjetničkih i kulturnih praksi, kulturnog menadžmenta, suvremene kritičke teorije, kulturne politike itd. Ubrzane promjene na tržištu rada i njegova neusklađenost sa sustavom obrazovanja stavljaju veliki pritisak na obrazovanje u području umjetnosti i društveno-humanističkih znanosti, stvarajući javnu percepciju o takvom

obrazovanju kao tržišno neiskoristivom i društveno redundantnom.

Obrazovanje i profesionalni razvoj kako mladih umjetnika, tako i mladih kulturnih djelatnika (producenti, kustosi, kritičari, menadžeri u kulturi, teoretičari i drugi) nedovoljno su razvijeni. Ove su okolnosti jasna posljedica tradicionalnog i zastarjelog pristupa sustavu obrazovanja, ali istovremeno i rezultat usmjerenja da se, i u sustavu obrazovanja, naglasak stavi na potrebe tržišta i materijalne vrijednosti i time zanemari procesualnost i stvaranje novih vrijednosti, a samim time i razvoj kulturnog, simboličkog i društvenog kapitala. Posljedice ovih trendova mogu biti dalekosežne za područje kulture i umjetnosti što se vrlo vidljivo može odraziti i na razvoj društva u cjelini. Osim toga, nemogućnost profesionalnog napredovanja te nemogućnost ostvarivanja obrazovnih ambicija, koje izlaze iz obuhvata formalnog obrazovnog programa, rezultira frustracijom, nezadovoljstvom i predstavlja stvarnu opasnost za odustajanje od djelovanja. Tako se gubi onaj potencijal koji je ključan za razvoj svakog, pa i ovog područja – ljudski resursi. Osim toga, razvoj i širenje publike podrazumijeva sustavno bavljenje kako postojećom, tako i potencijalnom budućom publikom, što svakako mora uključiti formalni, kao i neformalni sustav obrazovanja u polju kulture i umjetnosti. U cilju postizanja pomaka u ovom području i stvaranja nove mlade publike, ali i buduće publike kulturnih i umjetničkih programa, neophodno je stvoriti uvjete za njihov razvoj te otvoriti kanale za nadopunu postojećih obrazovnih programa. S obzirom na sve navedeno potrebno je promovirati i pružati kontinuiranu potporu kulturnim sadržajima u obrazovnom sustavu, kroz formalne i neformalne programe iz suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi.

Kada je riječ o pristupu mladih kulturnim i umjetničkim programima, gradske i državne institucije na raspolaganju imaju različite mjere politika kojima mogu izravno potaknuti i olakšati pristup, od subvencioniranja ulaznica, preko sezonskih karata, organiziranih grupnih posjeta, slobodnog i besplatnog pristupa kulturnim događanjima i institucijama itd. Osim toga, uzimajući u obzir činjenicu da mnoge javne kulturne ustanove još uvijek nemaju osigurane pristupe objektima za osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, tijela državne uprave trebaju posebno voditi računa i o ovom aspektu pristupa kulturi kako bi se omogućila primjerena pristupačnost građevinama javne namjene. Tako je odgovornost za privlačenje mladih kao redovnih korisnika u rukama donositelja odluka, ali isto tako pitanja vezana za olakšani pristup kulturnim objektima i sadržajima mora biti i visoko među prioritetima čelnih osoba i djelatnika kulturnih institucija i drugih organizacija u kulturi. Međutim, kako postojeći zakonodavni i institucionalni okvir ne sadrži rješenja vezana za

prepreke pristupa mladim kulturama, ovu je problematiku važno uključiti u strateške dokumente kao što je program rada Savjeta mladih Grada Paga, posebne odluke nadležnih tijela gradske uprave, akcijske planove i druge dokumente. Pored toga, mladi su snažno povezani s kreativnim i inovativnim upotrebama novih tehnologija i Interneta, i na sebi svojstven način akumuliraju, analiziraju i šire informacije i znanja, pa stoga digitalizacija kulturnih sadržaja danas predstavlja vrlo važan aspekt pristupa mladim kulturama. Digitalno okruženje općenito, a tako i u području kulture, može biti jedan od ključnih elemenata kulture mladih i kulture za mlade, a u nas još uvijek nije dovoljno iskorišteno. Kada je riječ o širenju mogućnosti pristupa mladim kulturama svakako je važno uzeti u obzir i nedostatak informacija i znanja o različitim mogućnostima, pa je stoga važno razvijati različite oblike promotivnih kampanja, kao i sustave potpore za informacijske platforme, posebice medije organizacija civilnoga društva i medije u zajednici, tiskane i elektroničke, koji se velikim dijelom obraćaju upravo mladima, a nerijetko mladi sudjeluju u njihovom radu, pa kao takvi predstavljaju ključan izvor informacija i širenja znanja o različitim aspektima i problemima vezanim za kulturu mladih i za mlade.

Pristup kulturnom životu moguće je povećati i kroz osiguravanje pristupa mladima različitim oblicima prostornih resursa i infrastrukturi za okupljanje mladih oko kulturnih aktivnosti i događanja, njihovo kreativno izražavanje i provođenje slobodnog vremena, prijenos znanja, stjecanje novih vještina iz različitih kulturnih i umjetničkih područja itd. Nedostatak adekvatnih prostornih resursa prepoznat je kao jedan od ključnih problema djelovanja mladih u području kulture, čime je dugoročno otežano njihovo djelovanje. Osiguravanjem prostora za kulturno djelovanje mladih i za mlade podiže se javna vidljivost i smanjuje marginaliziranost mladih u društvu. Činjenica da se djelovanje mladih veže uz određene javne prostore povećava mogućnost da mladi koji djeluju u kulturi i kultura za mlade zauzmu zasluženu poziciju u društvu. Stoga investiranje u kulturnu infrastrukturu, kako postojeću (poput klubova, centara itd.) tako i novu (primarno kroz prenamjenu postojećih napuštenih i devastiranih prostora, posebice pojedinih vojnih i industrijskih objekata, u vlasništvu države, ili neiskorištenih prostora javnih institucija, otvaranje postojećih kulturnih institucija prema kulturi mladih i za mlade), treba biti jedan od prioriteta povećanja pristupa mladim kulturama.

MJERA 6.2.1.	Osiguravanje jednakih prilika za pristup kulturi svim mladima, posebice onima u riziku od socijalne isključenosti
NOSITELJ	Grad Pag, Ministarstvo kulture
SURADNIK U PROVEDBI	Savjet mladih, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018. i kontinuirano	1. Subvencionirati kulturne programe (tradicionalne i suvremene) na nacionalnoj razini
2018. i kontinuirano	2. Podići razinu osviještenosti o važnosti osiguravanja pristupa mladima kulturi
2020. i kontinuirano	3. Podržavati razvoj medija organizacija civilnoga društva i medija u zajednici (<i>community media</i>), kako tiskanih tako i elektroničkih
INDIKATORI PROVEDBE	<p><u>Indikatori ishoda:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Do kraja 2019. usvojena odluka o subvencioniranju pristupa svim mladima, s naglaskom na mlade u riziku od socijalne isključenosti, u svim javnim kulturnim institucijama kojima je osnivač Republika Hrvatska Provedeno najmanje 10 različitih promotivnih aktivnosti vezano za pristup mladima kulturi u Gradu Pagu u razdoblju od 2018. do 2021. Pokrenuti razuman korak prema osnivanju ustanove u kulturi koja može sufinancirati kulturne programe za mlade. U Gradu ne postoji takva institucija. Takva situacija je sramotna i nije poticajna za mladu populaciju. <p><u>Indikatori rezultata:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Broj kulturnih institucija i kulturnih organizacija koje provode promotivne aktivnosti vezano za pristup mladima kulturi, tip i vrsta promotivnih aktivnosti vezano za pristup mladima kulturi Ukupni subvencionirani iznosi sredstava za ulaznice u javne ustanove u kulturi kojima je osnivač RH, broj i struktura mladih korisnika kojima su subvencionirani iznosi ulaznica Broj kulturnih ustanova, popis djelatnosti iz područja umjetnosti i kulture u okviru kojih su sadržaji digitalizirani i dostupni javnosti, uključujući i broj programa prema djelatnostima

MJERA 6.3.1.	Osiguravanje financijske potpore programima i aktivnostima kulture mladih za mlade
NOSITELJ	Grad Pag
SURADNIK U PROVEDBI	Savjet mladih, kulturno vijeće
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018. i kontinuirano	1. U kulturno vijeće u djelokrugu rada Grada Paga uključiti prioritete koji se odnose na programe i aktivnosti kulture mladih i za mlade
2018. i kontinuirano	2. Povećati broj financiranih programa i aktivnosti kulture mladih i za mlade

2018. i kontinuirano	3. Podržavati mobilnost mladih umjetnika i organizacija mladih unutar i izvan Paga
2018. i kontinuirano	4. Osigurati financiranje programa kulture mladih i za mlade u okviru javnih poziva za programe poduzetništva u kulturi
INDIKATORI PROVEDBE	<p><u>Indikatori ishoda:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđeni prioriteti za financiranje kulture mladih i za mlade pri kulturnom vijeću u djelokrugu rada Grada Paga u 2018. • Povećan broj i povećani iznosi dodijeljenih potpora programima i aktivnostima kulture mladih i za mlade za kulturno vijeće u djelokrugu rada Grada Paga za 50% do 2021. u odnosu na 2018. godinu <p><u>Indikatori rezultata:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj i iznosi dodijeljenih potpora po djelatnostima kulturnog vijeća, broj organizacija mladih i za mlade uključenih u programe i aktivnosti kulture mladih i za mlade koji su ostvarili potporu u okviru poziva za programe javnih potreba u kulturi Grada Paga, broj mladih umjetnika koji sudjeluju u programima i aktivnostima kulture mladih i za mlade; broj dodijeljenih potpora za mobilnost mladih umjetnika i organizacija mladih unutar Grada Paga • Broj organizacija mladih i za mlade kojima je dodijeljena potpora u okviru javnog poziva za programe poduzetništva u kulturi

MJERA 6.3.2.	Podupirati neprofitne medijske projekte mladih za mlade
NOSITELJ	Grad Pag
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018. – 2020.	1. Utvrditi kriterije za financiranje neprofitnih medijskih projekata mladih za mlade
2020. i kontinuirano	2. Putem natječaja financirati neprofitne medijske projekte mladih za mlade
2020. i kontinuirano	3. Evaluirati financirane projekte na godišnjoj osnovi
INDIKATORI PROVEDBE	<p><u>Indikatori ishoda:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj udruga koje su uspješno ostvarile potporu <p><u>Indikatori rezultata:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj dodijeljenih potpora udrugama godišnje i kumulativno (do kraja provedbene mjere) • Ukupan iznos dodijeljenih potpora godišnje i kumulativno (do kraja provedbene mjere) • Broj udruga koje su uspješno ispunile svoje obveze u provođenju i administriranju svojih programskih potpora • Upute za prijavitelje sadrže razrede te minimalne i maksimalne iznose financijskih potpora

MJERA 6.5.1.	Provedba znanstvenih istraživanja u području kulture i mladih
NOSITELJ	Grad Pag
SURADNIK	Savjet mladih, kulturno vijeće
ROK PROVEDBE	ZADACI
2018.	1. Odrediti znanstveno-istraživačke prioritete u području kulture i mladih temeljene na metodološkom pluralizmu
2019.	2. Osigurati financijska sredstva za provedbu znanstvenih istraživanja u području kulture i mladih temeljenih na metodološkom pluralizmu
2019.	3. Uključiti kriterij metodološkog pluralizma među kriterije evaluacije izvještaja o znanstveno-istraživačkim projektima u području kulture i mladih
INDIKATORI PROVEDBE	<p><u>Indikatori ishoda:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Određeni znanstveno-istraživački prioritete u području kulture i mladih temeljeni na metodološkom pluralizmu • Kriterij metodološkog pluralizma uključen je među kriterije evaluacije izvještaja o znanstveno-istraživačkim projektima u području kulture i mladih <p><u>Indikatori rezultata:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj znanstveno-istraživačkih projekata u području kulture i mladih temeljenih na metodološkom pluralizmu kontinuirano raste po godišnjoj osnovi

6. ZAVRŠNE ODREDNICE

Uvjereni smo da će sve nadležne institucije u suradnji sa Savjetom mladih Grada Paga uložiti sve potrebne napore kako bi se ovaj program ostvario u svim navedenim rokovima. Sigurni smo da će se podizanjem svijesti o problematici mladih na području Grada Paga dovesti do brojnih dijaloga i prijedloga rješenja na probleme mlade populacije u Gradu. Vodeći se Nacionalnim programom za mlade Savjeta za mlade Vlade Republike Hrvatske, možemo zaključiti da dobre volje u RH ima, ali da program nije proveden u potrebnoj mjeri na lokalnoj razini. Grad Pag nije dobar primjer kako zadržati mladu obitelj, nije dobar primjer kako usmjeriti mladog čovjeka prema zdravoj okolini i kreativnom razmišljanju. Međutim, to nije razlog da se to ne promjeni. Vjerujemo da Ured gradonačelnika i Gradsko vijeće Grada Paga ima dobre namjere i volje kako bi se riješili svi problemi i stvorili svi potrebni preduvjeti kako bi mlada osoba mogla napokon izreći ono što svi žele čuti: „Ostajem, živim i vjerujem u Grad Pag“.

